

דוח מבקר המדינה: אבדן מזון - תחום הצלת מזון לטובת נזקקים - ממצאים והמלצות מול ביצוע בפועל

המועצה הלאומית לביטחון לאומי פרסמה בינואר 2014 תכנית לאומית להבטחת ביטחון במזון לבתי אב בישראל. התכנית המליצה על הקמת מיזם לאומי לביטחון תזונתי שיתבסס על הצלת מזון.



הממשלה עדיין לא דנה בתכנית המועצה לביטחון תזונתי ואף תקציב לפעילות המועצה טרם אושר.



משרד הרווחה התחייב להקצות 60 מיליון ש"ח ב-2014, עבור טיפול באי ביטחון תזונתי ע"י עמותות המזון.



בפועל תקציב תמיכות משרד הרווחה עבור ארגונים העוסקים בחלוקת מזון עמד ב-2014 על 2 מיליון ש"ח. במהלך 2015 הקצה משרד האוצר 30 מיליון ש"ח (לא בבסיס התקציב), שחולקו רובם עבור סלי מזון. הנושא אינו מופיע בין יעדי משרד הרווחה בתקציב 2016 וכיום לא מוקצים כספים ייעודיים לנושא.



אין למועצה לביטחון תזונתי מידע על עודפי מזון או מנגנון המאפשר קבלת מידע לצורך הקמת מערך להצלת מזון.



המועצה הלאומית לביטחון תזונתי פועלת ללא תקציב מדינה, ועל כן אינה מסוגלת לתפקד באופן אפקטיבי. גם מערך לאומי להצלת מזון לא הוקם ומבחני התמיכה הקיימים לארגוני גג אינם מעודדים הצלת מזון.



המשרד להגנת הסביבה או כל גורם ממשלתי אחר לא קבע הנחיות מפורשות לגופים המייצרים עודפי מזון, באשר לטיפול בעודפים בהתאם לסולם עדיפויות.



לא נקבעו הנחיות או סולם עדיפויות לטיפול בעודפי מזון.



נוכח ריבוי הגורמים הממשלתיים בעלי זיקה לנושא הצלת מזון, מוצע כי האגף לתיאום במשרד ראש הממשלה יתאם את הפעולה לקידומה של תכנית כוללת.



לא הוקם גוף מתכלל (במשרד ראש הממשלה או במשרד/רשות אחרת) והנושא לא עלה לדיון בממשלה.



הצעדים הנדרשים

- ✓ הגדרת יעד לאומי - צמצום אובדן מזון.
- ✓ קביעת סולם עדיפויות להפחתת היווצרות עודפי מזון ולניצולם המיטבי והצבת היעד של האכלת נזקקים כעדיפות ראשונה.
- ✓ פיתוח תשתיות להצלת מזון והקמת מיזם לאומי לביטחון תזונתי - אימוץ תכנית המועצה הלאומית לביטחון תזונתי ותמיכה במודל הצלת מזון עבור סיוע לנזקקים החיים באי-ביטחון תזונתי, תוך הפיכת עודפי המזון ממטרד למשאב.
- ✓ רגולציה וחקיקה - הסרת חסמים וקביעת תמריצים להצלת מזון: העלאת שיעור הזיכוי במס בגין תרומת מזון; הגנת משפטיות לתורם מזון בתום לב ("השומרוני הטוב"); הענקת "תו מציל מזון".